

REKENTERMEN

DEEL 11

REFERENTIEMATEN

“ stoeien met referentiematen”

Referentiematen... Wat zijn dat?

- Referentiematen zijn maten die je helpen om in te schatten hoe lang, hoe groot, hoe hoog, hoe zwaar, hoe snel, hoe warm, hoeveel iets of iemand is.

- een maat = hoe lang, hoe groot, hoe hoog, hoe zwaar, hoe snel, hoe warm of hoeveel iets of iemand is

- schatten = door eerst goed na te denken en uit het hoofd proberen te berekenen hoe lang, hoe groot, hoe hoog, hoe zwaar, hoe snel, hoe warm of hoeveel iets of iemand is

Als je een referentiemaat gebruikt, vergelijk je die referentiemaat met een maat die je al weet.

Referentie betekent hier dat “iets” je meer informatie kan geven over een bepaalde maat.

Voorbeeld:

- Bij een meter denk je aan een grote stap (want een grote stap is een meter lang).

- Bij een kilo denk je aan een pak suiker (want een pak suiker weegt een kilo).

Nog meer voorbeelden:

- Je weet dat een volwassen man ongeveer 1 meter en 80 centimeter lang is. Die volwassen man staat bij de keukendeur. De keukendeur is een stukje langer dan die volwassen man. Dan weet je dat die keukendeur iets langer dan 2 meter is. Ongeveer 2 meter en 10 centimeter. Je vergelijkt de lengte van een volwassen man met de lengte van de keukendeur en zo weet je hoe lang die keukendeur (ongeveer) is.

- Je weet dat je ongeveer 5 km per uur wandelt. Als je nu meer dan anderhalf uur hebt gewandeld dan weet je ook dat je dan meer dan 8 km hebt gewandeld. Je vergelijkt die 5 km per uur met de tijd die je hebt gewandeld (meer dan anderhalf uur) en zo weet je hoeveel km je hebt gewandeld.

Het is dus belangrijk om te weten hoe lang, hoe groot, hoe hoog, hoe zwaar, hoe snel, hoe warm of hoeveel bepaalde referentiematen zijn. Die moet je echt goed gaan leren.

A.
REFERENTIEMATEN
LENGTEMATEN

Opdracht 1:

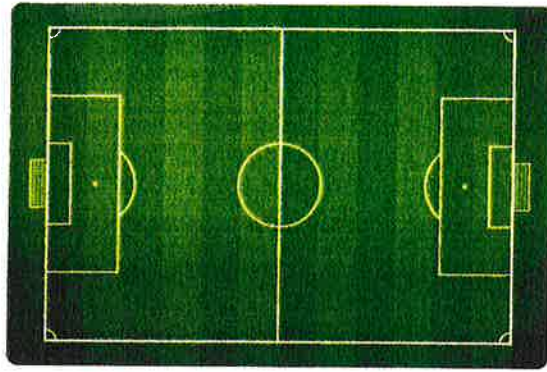
Leer de onderstaande referentiematen!

	MAAT	REFERENTIEMAAT
1.	een millimeter (mm)	 <p>De dikte van een iets dickere streep met je pen op papier.</p>
2.	een centimeter (cm)	 <p>De breedte van een usb-stick.</p>
3.	een decimeter (dm)	 <p>De breedte van een boterham.</p>

4.	een meter (m)	 <p>Een heel grote stap.</p>
5.	een decameter (dam)	 <p>De lengte van een bus.</p> <p>De hoogte van een woonhuis met drie woonlagen.</p>

6.

een hectometer
(hm)

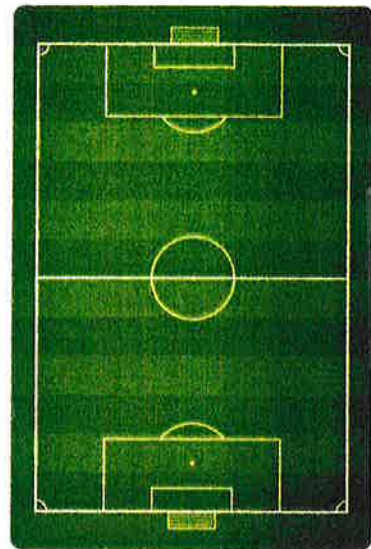
De lengte van een voetbalveld.

7.

een kilometer
(km)

12 minuten
wandelen.

iets meer dan 3 keer om
een voetbalveld lopen.

7.

50 centimeter

De lengte van een pasgeboren baby.

9.

1 meter en 80 centimeter (180 cm)

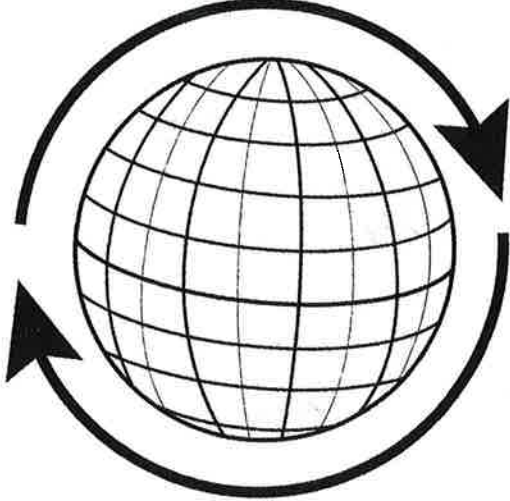
De lengte van een volwassen man.

10.

300 kilometer

De afstand van Noord- naar Zuid-Nederland.

11.	40.000 kilometer	 <p data-bbox="692 770 1347 815">De lengte van de omtrek van de aarde.</p>
-----	------------------	--

OPDRACHT 2:

Opdrachten referentiematen lengtematen:

A. Welke lengtemaat wordt gewoonlijk gebruikt om de lengte van de afbeeldingen op de plaatjes, die hieronder staan, aan te geven? Kies uit: millimeter – centimeter – meter – kilometer!

Plaatje 1

Vanuit de kust (= het land langs de zee) gezien. Hoe ver?

plaatje 2

Plaatje 3

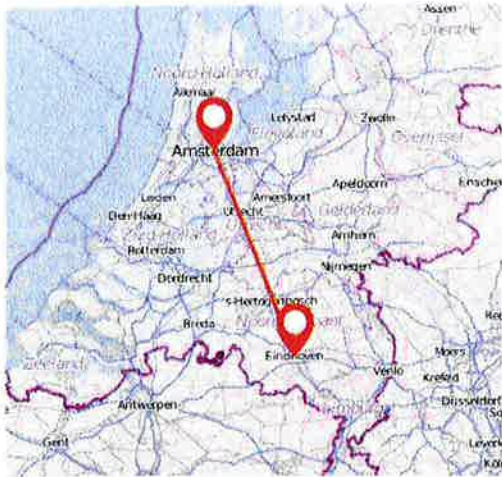

Plaatje 4

De dikte van de munt.

Plaatje 5

Van Eindhoven naar Amsterdam.

Plaatje 6

De spaak.

Plaatje 7

De ladder.

Plaatje 8

B. Vul de juiste lengtemaat in! Kies uit: millimeter (mm), centimeter (cm), meter (m) of kilometer (km)!

1. Afgelopen zondagmorgen heeft Alex met zijn twee kinderen rondom Den Bosch een fietstocht gemaakt. Na drie uur fietsen hadden zo'n 45 _____ afgelegd.
2. Naast de snelweg A67 in de buurt van Best worden enkele windmolens geplaatst. Als het waait, beginnen de wieken te draaien en

- door het draaien van de wieken wordt wind omgezet in energie (elektriciteit). Deze windmolens zijn 140 _____ hoog.
3. Elke keer als meneer Diedens de voordeur van zijn huis wil openen, steekt hij de huissleutel in het sleutelgat van de voordeur. Die huissleutel zit dan 4 _____ in het sleutelgat.
 4. Als Jasper zijn sigaret wil aansteken, pakt hij een lucifer uit het luciferdoosje. Met de kop van de lucifer gaat hij langs de zijkant van het luciferdoosje waar de aanstrijkstrip zit. Zo maakt hij vuur. Hij moet de brandende lucifer niet te lang in zijn hand houden, want die lucifer is maar zo'n 6 _____ lang. Anders verbrandt hij enkele vingers.
 5. Elke binnenband van een fiets heeft een ventiel. Door middel van dit ventiel kun je met een fietspomp lucht in de binnenband pompen. De lengte van het ventiel van de voorband van de fiets van Linda is 45 _____.
 6. Voetbal wordt op kunstgras of op echt gras gespeeld. De meeste voetballers spelen het liefst op echt gras. Nu mag dat echte gras niet te lang of te kort zijn. Voetballers spelen daarom het liefste op echt gras dat 25 _____ lang is.
 7. In de nieuwbouwwijk "de hobbelen" in Assen zijn 400 rijtjeshuizen gebouwd. Elk huis heeft een voor- en achtertuin. De achtertuin is precies 10 _____ lang.
 8. Tijdens de Europese kampioenschappen allround schaatsen voor mannen, moeten alle deelnemers vier afstanden schaatsen. De kortste afstand is de 500 _____ en de langste afstand is de 10 _____.

C. Vul de volgende zinnen op de juiste wijze aan!

1. Een file is een lange rij van stilstaande of langzaam rijdende auto's, bussen en vrachtwagens. Een lange file is minimaal _____.
2. De meeste stofzuigers hebben een snoer. Aan het einde van dat snoer zit een stekker die je in het stopcontact steekt voordat je gaat stofzuigen. Het snoer van zo'n stofzuiger is minimaal _____.
3. Waarschijnlijk heb je vroeger in een wieg gelegen. Dat is al lang geleden. Toen je nog een baby was, want een wieg is een bedje voor een baby. Ook een wieg heeft een bepaalde lengte. Een wieg is minimaal _____.

D. Zijn in de onderstaande zinnen de juiste lengtematen (alleen: millimeter (mm), centimeter (cm), meter (m), kilometer (km)) genoteerd? Zo niet, noteer dan de juiste lengtemaat!

1. Een vishaakje is een haakje aan het einde van een vislijn waarmee je vissen kunt vangen. Aan een vishaakje zit dan bijvoorbeeld een wormpje. Als een vis in het wormpje bijt dan bijt die vis ook in het vishaakje en wordt op deze manier door de visser gevangen. Het vishaakje aan de vishengel van Evert is wel 17 cm lang.
2. Een tandenborstel bestaat uit een steel en een borstelkop. De borstelharen van de borstelkop van de tandenborstel van Jeroen zijn zo'n 10 mm lang.
3. Harrie heeft schoenmaat 40. Dan zijn de voeten van Harrie iets meer dan 25 cm lang.
4. Een tube tandpasta is ongeveer 17 centimeter lang.
5. Een personenauto is zo'n 400 millimeter lang.
6. Afgelopen zondag hebben Eelco en Harold een lange wandeling in de bossen van Groesbeek gemaakt. Vaak liepen ze over heel smalle bospaden. Zo smal dat ze daar achter elkaar moesten gaan lopen. Die smalle bospaden waren zeker niet breder dan 25 meter.
7. Een wasmachine doet voor jou de was. Je hoeft alleen maar de was in de wasmachine te stoppen, vloeibaar wasmiddel in de wasmachine te gieten en het juiste wasprogramma te kiezen. Echt gemakkelijk! Ook kun je nog spullen op de wasmachine zetten, want een machine is maar 85 millimeter hoog.
8. Verspringen wordt niet door veel sporters beoefend. Maar sommige atleten kunnen echt ver springen. Er zijn drie fasen bij verspringen: de aanloop, de afzet en de landing. En wie het verst springt, wordt kampioen. Trouwens, het wereldrecord verspringen bij de mannen is bijna 9 kilometer.
9. Mannen met en mannen zonder baard. Elke man beslist zelf of hij een baard wil of geen baard wil. Scheert een man zich een paar dagen niet dan zie je al het begin van baardgroei. En als een man zich een jaar niet scheert? Dan heeft die man al een baard van zo'n 15 centimeter.
10. Slapen doe je in bed. Elke avond stap je in bed en de volgende ochtend stap je er weer uit. En als je goed en lang genoeg geslapen hebt, ben je goed uitgerust. Ook de 16-jarige Thea slaapt elke dag zo'n acht uur in haar warme bed. Trouwens, hoelang is het bed van Thea eigenlijk? Nou, haar bed is ruim 2 meter.

E. Vul de onderstaande zinnen op de juiste wijze aan! Kies uit: millimeter (mm), centimeter (cm), meter (m) of kilometer (km)!

1. Neerslag is regen, hagel en sneeuw. De neerslag die in Nederland jaarlijks valt, bedraagt zo'n 850 _____.
2. De lengte van de nagel van de duim van een volwassene is zo'n 15 _____.
3. Een riem is een smalle strook van leer of kunststof met een gesp die je om je middel doet om je broek niet te laten zakken. De normale lengte van een riem voor volwassen mannen bedraagt 1 _____.
4. Een week voor kerstmis koopt Ilse met haar 9-jarige dochter Eva een kerstboom. Ze zetten die kerstboom in een hoek in de woonkamer. Eva mag die kerstboom dan helemaal alleen versieren. Alleen de piek, die helemaal boven op de kerstboom wordt geplaatst, moet Eva aan haar moeder overlaten. Daarvoor is ze nog te klein. Dus helpt Ilse een handje mee want die kerstboom is bijna 2 _____.
5. Atleten zijn vaak op de atletiekbaan te vinden. Daar oefenen ze in o.a. hoogspringen, verspringen, kogelstoten, discuswerpen en kogelslingeren. In een rondbaan (die aan de buitenkant van de atletiekbaan ligt) worden de loopnummers geoefend zoals de 1500 _____ en de 5 _____. Deze rondbaan op de atletiekbaan heeft een lengte van 400 _____.
6. Er zijn plannen om tussen Nijmegen en Arnhem een nieuwe spoorlijn aan te leggen. De treinen leggen dan op deze nieuwe spoorlijn een afstand af van 21 _____.
7. Een personenauto, die op benzine of diesel rijdt, verbruikt olie. Die olie smeert vooral de motor waardoor alle motoronderdelen soepel bewegen. Normaal verbruikt een personenauto 1 liter olie op 5000 _____.
8. Een onderdeel van carnaval is de grote optocht in een stad of dorp. Deze optocht bestaat dan uit praalwagens, loopgroepen, einzeltgänger (= personen die alleen in de optocht meelopen) en muziekkorpsen. De grote carnavalsoptocht in Maastricht had het afgelopen jaar een lengte van 2 _____.

B REFERENTIEMATEN OPPERVLAKTEMATEN

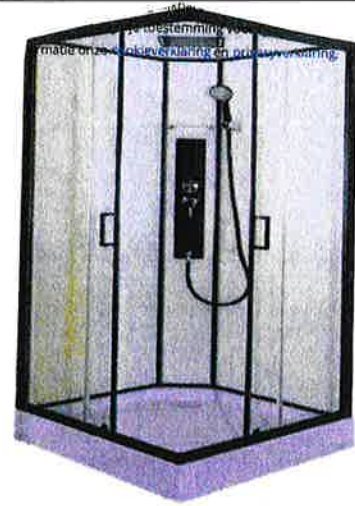
Opdracht 3: Leer de onderstaande referentiematen!

	MAAT	REFERENTIEMAAT
1.	een vierkante millimeter (mm ²)	 Een duidelijke punt bijvoorbeeld aan het einde van een zin.
2.	een vierkante centimeter (cm ²)	 Een toets op de laptop.
3.	een vierkante decimeter (dm ²)	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> Een mobiele telefoon. </div> <div style="text-align: center;"> De hand van een volwassene. </div> </div>

4. een vierkante meter (m^2)

Toiletruimte met een wc.

Een douche-cabine.

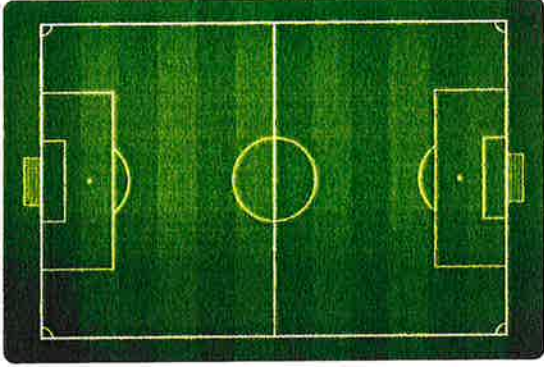
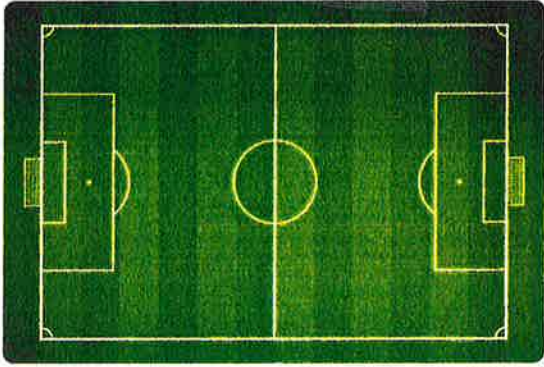

5. een vierkante decameter (dam^2)

Acht parkeervakken voor personenauto's.

De grondoppervlakte van een rijtjeshuis.

6.	hectare (= 10000 m ²)	 <p>Twee voetbalvelden.</p>
7.	een vierkante kilometer (km ²)	 <p>200 voetbalvelden.</p>
8.	10 m ²	 <p>De keuken van een rijtjeshuis.</p>

9. 40 m²

De woonkamer van een rijtjeshuis.

10. 41500 km²

Nederland.

OPDRACHT 4 OPDRACHTEN REFERENTIEMATEN OPPERVLAKTEMATEN

A. Welke oppervlaktemaat wordt gewoonlijk gebruikt om de oppervlakte van de afbeeldingen op de plaatjes, die hieronder staan, te noteren? Kies uit: vierkante centimeter (cm^2), vierkante decimeter (dm^2), vierkante meter (m^2), hectare (ha), vierkante kilometer (km^2)!

Plaatje 1

Een golfbaan

Plaatje 2

Vingerafdruk.

Plaatje 3

Plaatje 4

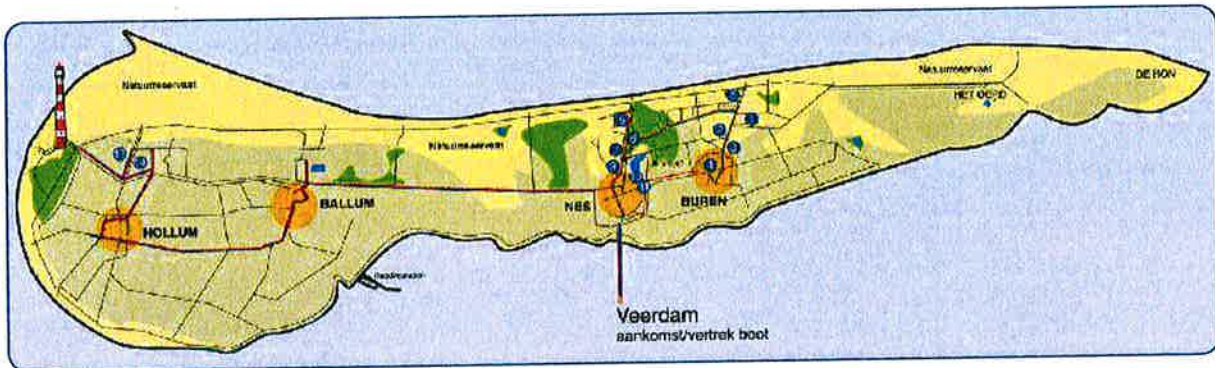

Plaatje 5

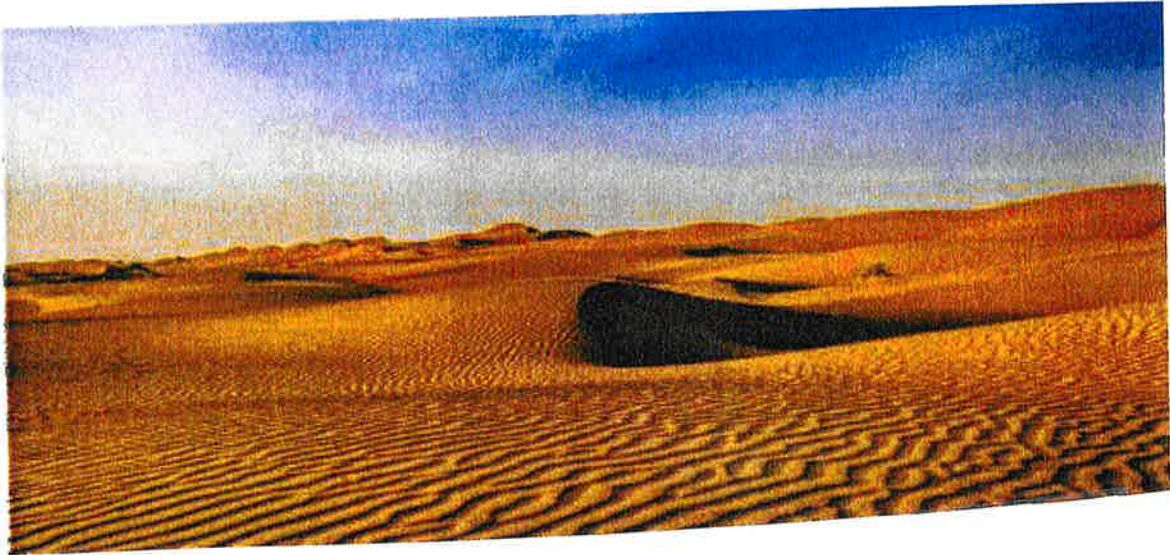
Weiland.

Plaatje 6:

Het eiland Ameland.

Plaatje 7

Woestijn.

Plaatje 8

Alle treden van de trap.

Plaatje 9

**De bovenkant van
de vaatwasser.**

Plaatje 10

B. Vul de juiste oppervlaktemaat in! Kies uit: vierkante centimeter (cm²), vierkante decimeter (dm²), vierkante meter (m²), hectare (ha) of vierkante kilometer (km²)!

1. Als je een muur behangt dan plak je op die muur een laag papier. Zo heeft Frank vorige week een muur in zijn woonkamer behangen. Voor die muur had hij 25 _____ behang nodig.
2. Maria slaapt al jaren in een eenpersoonsbed. Voor dat bed heeft ze een nieuw dekbed gekocht dat zo'n 3 _____ is.
3. Met speelkaarten kun je met twee of meer personen kaartspelletjes spelen zoals pesten en jokeren. Elk kaartspel bestaat uit 52 kaarten: 13 schoppen, 13 harten, 13 klaveren, 13 ruiten en vaak aangevuld met een of twee jokers. Elke speelkaart is 50 _____.
4. Een dobbelsteen heeft de vorm van een kubus met op elke zijde het aantal ogen: 1 t/m 6. Dobbelstenen worden regelmatig gebruikt bij bordspelen. Een zijde van een kleinere dobbelsteen is 1 _____.
5. Dakpannen liggen op schuine daken en beschermen het dak tegen allerlei weersinvloeden zoals regen, hagel, sneeuw, wind en de zon. Zo'n dakpan is 1000 _____.
6. Een drempel is een kleine verhoging die je op de vloer in een deuropening kunt tegenkomen. De drempel onder de badkamerdeur in het huis van de familie Jetten is 6 _____.
7. De Noordzee is een zee die grenst aan de landen Nederland, Duitsland, Denemarken, België, Frankrijk, Noorwegen en Groot-Brittannië en is een van de drukst bevaren zeeën ter wereld. De Noordzee heeft een oppervlakte van 575000 _____.
8. Eindhoven Airport is een vliegveld dat tussen Eindhoven, Best en Veldhoven ligt. Het vliegveld wordt door zowel door de burgerluchtvaart als door de luchtmacht gebruikt. Dit vliegveld is 639 _____ groot.

9. In de woonwijk de Coevering in Geldrop wonen 2625 huishoudens en er wonen ruim 5300 inwoners in zo'n 40 straten met een centraal gelegen winkelcentrum. Het totale grondoppervlak van de Coevering bedraagt 224 _____.
10. Het IJsselmeer is het grootste meer in Nederland. Dit meer grenst aan de provincies Friesland, Overijssel, Gelderland, Utrecht en Noord-Holland. In en rond het IJsselmeer zijn vele recreatiemogelijkheden vooral voor watersporters. Dit grootste meer van Nederland is 1100 _____ groot.

C. Zijn in de onderstaande zinnen de juiste oppervlaktematen (= alleen: cm², dm², m², ha, km²) genoteerd? Zo niet, noteer dan de juiste oppervlaktemaat!

1. De nagel van je wijsvinger heeft een oppervlakte van 1 dm².
2. De oppervlakte van de bovenkant van een laptop is 6 dm².
3. Voor kleinere vliegtuigen is een startbaan op een vliegveld 1½ ha.
4. Artis is een dierentuin in Amsterdam. Jaarlijks bezoeken meer dan 1,4 miljoen mensen Artis. Er zijn 750 soorten dieren in hun natuurlijke omgeving waaronder zebra's, giraffes, olifanten en apen. In de prachtige tuinen staan honderden boomsoorten en talloze planten en bloemen. Artis heeft een oppervlakte van 14 ha.
5. Albert Heijn XL (extra large) zijn echt grote supermarkten waar meer dan 30.000 producten worden aangeboden. Daarnaast bevinden zich in deze supermarkten ook koks die maaltijden bereiden. Zo'n Albert Heijn XL-supermarkt heeft een oppervlakte van 3000 m².
6. Een fitnessmat wordt gebruikt als je sportoefeningen uitvoert. Zo'n fitnessmat geeft je veiligheid en comfort. Het zachte materiaal geeft steun aan je hele lichaam. Je kunt er liggend, zittend en staand sportoefeningen uitvoeren. Door sportoefeningen op dit matje uit te voeren, kun je blessures voorkomen. Andere woorden voor fitnessmat zijn trainingsmat en yogamat. De fitnessmat is bestemd voor 1 persoon. Al liggend op zo'n mat heb je voor en achter nog maar weinig "matruimte" en rechts en links van je heb je nog wel wat "matruimte" over. Zo'n mat heeft namelijk een oppervlakte van ongeveer 1 m².
7. Een dagje naar "de Efteling". Veel kinderen vinden dat erg leuk. Soms is het minder leuk in de Efteling. Dat is op dagen dat het erg druk is. Dan zijn er lange rijen met wachtende bezoekers bij de attracties. De meeste bezoekers komen met de fiets, bus of auto naar de Efteling. Die bezoekers parkeren hun fiets, bus of auto op de parkeerplaats van de Efteling. Op die parkeerplaats is ruimte voor 8000 auto's, 175 bussen en 6000 fietsen. Die parkeerplaats is namelijk bijna 15 km².

8. USB-sticks zijn kleine sticks die zeer grote hoeveelheden informatie via de laptop (of computer) kunnen opslaan. Hoe klein is een USB-stick eigenlijk? Ruim 5 cm^2 .
9. Schoenen dragen we allemaal vaak. Natuurlijk met de juiste maat. Te kleine schoenen of te grote schoenen zitten niet lekker aan je voeten. Dus is het belangrijk dat je schoenen met de juiste maat draagt. Elke schoen heeft een zool. Dat is de onderkant van de schoen. Met schoenmaat 43 is de zool 390 m^2 .
10. Een winkelcentrum is een aantal winkels bij elkaar. Winkelcentrum Woensel in Eindhoven is het grootste winkelcentrum van Zuid-Nederland. Er zijn zo'n 140 zaken zoals modezaken, kapsalons, banken, supermarkten, drogisterijen en sportzaken. Hiermee komt het winkelopervlak van dit winkelcentrum uit op bijna 7 ha.

D. Vul de juiste oppervlaktemaat in! Kies uit: vierkante centimeter (cm^2), vierkante decimeter (dm^2), vierkante meter (m^2), hectare (ha) of vierkante kilometer (km^2)!

1. Er zijn diverse euro-bankbiljetten. Zo heb je o.a. euro-bankbiljetten van 5, 10, 20, 50 en 100 euro. Maar hoe groot is nu het euro-bankbiljet van 5 euro? Dat bankbiljet is 74 _____.
2. Francien van Hoof heeft een normale strijkplank waarop ze wekelijks haar wasgoed strijkt. Deze strijkplank heeft een oppervlakte van 30 _____.
3. Je loopt er bijna elke dag over. Over een stoep natuurlijk. Die stoep bestaat uit stoeptegels. Zo'n stoeptegelt heeft een grootte van 9 _____.
4. Bijna iedereen eet ze dagelijks: boterhammen. Boterhammen met kaas, hagelslag, jam, ham en met nog veel meer ander broodbeleg. Een snee brood op je bordje en dan denk je opeens: "Hoe groot is zo'n snee brood eigenlijk?" Nou een boterham is 150 _____.
5. De huid is er om je lichaam te bedekken en te beschermen. Ook zorgt de huid ervoor dat je lichaamstemperatuur hetzelfde blijft, je weinig lichaamsvocht verliest, warmte, kou, druk, pijn en aanrakingen voelbaar zijn, je vitamine D aanmaakt en je energie opslaat in de vorm van een vetlaag. Een volwassen persoon heeft een huid ter grootte van 2 _____.
6. Een terras van een restaurant is het gedeelte van het restaurant waar je buiten kunt zitten aan tafeltjes en waar je ook het bestelde eten en drinken kunt nuttigen (= opeten). Restaurant "de eetlepel" in Oirschot heeft een terras van 200 _____.
7. Het Stadswandelpark is een park in het stadsdeel Stratum in Eindhoven. Je kunt er een wandelingetje maken, bij goed weer

- picknicken, hardlopen en natuurlijk genieten van de natuurlijke omgeving. Dit park is ruim 15 _____.
8. Ekkersrijt is een bedrijventerrein in de gemeente Son en Breugel. In totaal zijn er 320 bedrijven gevestigd die samen aan 10000 personen werk bieden. Dit bedrijventerrein is ruim 2½ _____.
 9. In de bossen van Riethoven ligt de visvijver van hengelsportvereniging 't Sonneke. Er kan gevist worden op voorn, baars, brasem, karper en zeelt. De totale oppervlakte van deze visvijver is 5 _____.
 10. De Veluwe is een groot natuurgebied in de provincie Gelderland. Zelfs het grootste aaneengesloten natuurgebied van Europa. Grote bossen, uitgestrekte heidevelden, stuifzandgebieden, fiets- en wandelpaden en plaatsen waar je vogels en wilde dieren kunt observeren (= zien), wisselen elkaar af. Met natuurlijk talrijke vogel- en diersoorten. Je kunt er uren, zelfs dagen doorbrengen en dan heb je nog niet van alle natuur van de Veluwe genoten. De Veluwe is dan ook 912 _____.

C. REFERENTIEMATEN INHOUDSMATEN

Opdracht 5:

Leer de onderstaande referentiematen!

	MAAT	REFERENTIEMAAT
1.	milliliter (ml) – kubieke centimeter (cm ³)	 <p>Een kleinere dobbelsteen.</p>
2.	centiliter (cl)	 <p>Wat er op een eetlepel past.</p>

<p>3.</p>	<p>deciliter (dl)</p>	<div data-bbox="805 286 1220 577" data-label="Image"> </div> <div data-bbox="810 680 1220 721" data-label="Caption"> <p>Wat er in een kopje kan.</p> </div>
<p>4.</p>	<p>liter (l)</p>	<div data-bbox="671 898 831 1279" data-label="Image"> </div> <div data-bbox="635 1330 874 1370" data-label="Caption"> <p>Een pak melk.</p> </div> <div data-bbox="1086 808 1270 1290" data-label="Image"> </div> <div data-bbox="1050 1330 1337 1370" data-label="Caption"> <p>Een pak yoghurt.</p> </div>
<p>5.</p>	<p>decaliter (dal)</p>	<div data-bbox="852 1458 1145 1861" data-label="Image"> </div> <div data-bbox="791 1935 1230 1975" data-label="Caption"> <p>Wat er in een emmer kan.</p> </div>

6. hectoliter (hl)

10 volle emmers. Een volle kruitwagen.

7. kubieke meter (m³)

Wat er in een kinderswembadje kan.

Wat er in 14 schoolkluisjes kan.

<p>8.</p>	<p>150 kubieke meter (m^3)</p>	 <p>Een klaslokaal.</p>
<p>9.</p>	<p>450 kubieke meter (m^3)</p>	 <p>Een rijtjeshuis.</p>

**OPDRACHT 6:
OPDRACHTEN REFERENTIEMATEN INHOUDSMATEN**

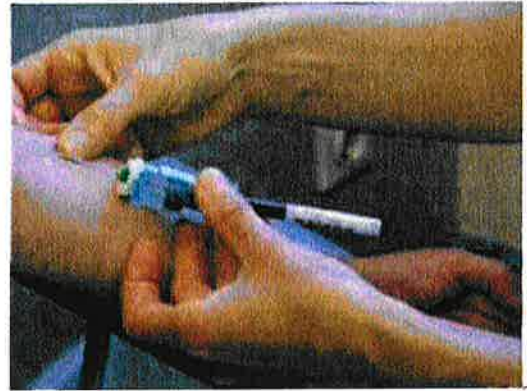
A. Welke inhoudsmaat wordt gewoonlijk gebruikt om de inhoudsmaat van de afbeeldingen op de plaatjes, die hieronder staan, aan te geven? Kies uit: kubieke centimeter (cm³)/mililiter (ml) – centiliter (cl) – deciliter (dl) – liter (l) – kubieke-meter (m³)!

Plaatje 1

Een koe wordt gemolken.

Plaatje 2

Bloedprikken per keer.

Plaatje 3

Oud papier in deze vrachtauto.

Plaatje 4

Gebruik per keer.

Plaatje 5

Plaatje 6

B. Vul de juiste inhoudsmaat in! Kies uit: milliliter (ml)/ kubieke centimeter (cm³), centiliter (cl), deciliter (dl), liter (l) of kubieke meter (m³)!

1. De meeste mensen poetsen hun tanden en kiezen twee keer per dag. Dat gebeurt dan met een tandenborstel en tandpasta. Ook Jasper poetst zijn tanden en kiezen twee keer per dag. Dan doet hij 2 _____ tandpasta op de tandenborstel.
2. Naast het huis van meneer en mevrouw Hiddema staat een garage. Meneer Hiddema gebruikt deze garage om zijn auto erin te parkeren. Die garage beschermt zijn auto tegen regen, sneeuw, hagel, zand, vorst (= lager dan nul graden), de wind en de zon. Die garage heeft een inhoud van 54 _____.
3. Teun Jaspers doucht drie keer per week. Hij wast dan eerst zijn haren met shampoo en daarna wast hij zijn hele lichaam. Tijdens een douchebeurt verbruikt Teun dan zo'n 70 _____ water.
4. Wielrenners drinken tijdens wielervedstrijden behoorlijk veel. Dit doen ze dan uit een bidon. Dat is een soort drinkbeker. Als die bidon dan helemaal leeg is, gooien ze die bidon weg. Daarom gebruiken ze ook van die goedkope bidons. De inhoud van zo'n bidon is 5 _____.
5. Tijdens het bezoek aan de voetbalwedstrijd PSV – Vitesse heeft Arnold Swinkels bij de catering van het voetbalstadion een frietje gekocht. Dit frietje zat in een frietbakje met een inhoud van 350 _____.
6. Red Bull is een energiedrank in een blikje. Miljarden van deze blikjes worden jaarlijks over de hele wereld verkocht. In zo'n blikje zit 25 _____ energiedrank en van die energiedrank is 10 _____ suiker.
7. De urineblaas verzamelt urine (= plas) tot je gaat plassen. Met een volle urineblaas kun je wel 4 _____ plassen.
8. Bij een bloedneus komt er bloed uit één of beide neusgaten. Een bloedneus kan ontstaan door een tik op de neus, neuspeuteren, als er iets in de neus zit (bijv. een steentje) of door verkoudheid. Vaak stopt een bloedneus vrij snel. Soms niet. Bij een hevige bloedneus die niet snel stopt, kun je wel 5 _____ bloed verliezen.
9. Fietsen is een gezonde manier van bewegen. Fietsen naar je werk, naar school, naar de sportvereniging of naar de bioscoop. Helemaal geen probleem met de fiets. Boodschappen doen met de fiets is wat lastiger (= moeilijker). Vooral als je veel boodschappen mee naar huis moet nemen. Maar daar is wel een oplossing voor: fietstassen. Ook fietstassen heb je in allerlei soorten en maten, maar als je vaak boodschappen op de fiets gaat doen, is het handig om

wat grotere fietstassen aan te schaffen (= kopen). Die grotere fietstassen hebben een inhoud van 50 _____.

10. In de flat van de tante van Mia is een lift om alle bewoners en alle mensen die daar op bezoek komen naar de juiste etage te brengen. In die lift mogen maximaal 7 personen en die lift heeft een inhoud van 8 _____.

C. Zijn in de onderstaande zinnen de juiste inhoudsmaten (alleen: ml/cm³, cl, dl, l, m³) genoteerd? Zo niet, noteer dan de juiste inhoudsmaat!

1. Een thermoskan gebruik je om drinken koud of warm te houden. Thuis heeft Harrie ook een thermoskan om de gekookte melk de hele dag warm te houden. In die thermoskan kan 750 ml.
2. Ranja is een soort limonade die je zelf gemakkelijk kunt maken met limonadesiroop en water. In een limonadeglas doe je dan 2 cl limonadesiroop en 18 cl water. Dan hoef je alleen nog even met een lepeltje in het glas te roeren en je hebt zelfgemaakte limonade. Die limonade noemen we ranja.
3. Dat er in een sinaasappel sap zit, weten we wel. Maar hoeveel sap? Afhankelijk van de grootte, de versheid en de rijpheid ongeveer 5 dl.
4. Een pedaalemmer is een afvaalemmer waarvan de deksel omhoog gaat door met de voet op een pedaal te trappen. Pedaalemmers vind je vaak in de keuken, badkamer, wc of slaapkamer. In zo'n pedaalemmer kan zo'n 7 ml afval.
5. Voor veel mensen is zwemmen een gezonde en fijne bezigheid. En zwemmen kun je altijd. Of het nu zomer, herfst, winter of lente is. In o.a. meren, zeeën, rivieren, buitenbaden en binnenbaden kun je aan het zwemmen veel plezier beleven. Maar soms is zwemmen iets minder plezierig. Als je bijvoorbeeld in een binnenbad aan het zwemmen bent en je moet hoesten. Plotseling krijg je dan een flinke slok water in je mond die je dan doorslikt. Gezond is dat niet, maar echt schadelijk voor je lichaam is het ook niet. Bij een flinke slok water krijg je zo'n 1 ml water binnen.
6. Zuivelproducten zijn producten die van (rauwe) melk zijn gemaakt zoals halfvolle melk, karnemelk, boter, yoghurt en kwark. Zuivelproducten zijn voor de meeste mensen gezond. Toch adviseert het Voedingscentrum om niet te veel zuivelproducten per dag te nuttigen (= eten en drinken). Tussen de 3 en 5 l per dag is volgens het Voedingscentrum de juiste hoeveelheid.

7. Boodschappen doen, moeten we allemaal wel eens. Maar dan sta je bij de kassa om je boodschappen af te rekenen en dan merk je pas dat je een tas bent vergeten. Hoe neem je al die boodschappen dan mee? Bij supermarkt Albert Heijn kun je dan een AH-boodschappentas bij de kassa kopen. Dat doe je dan maar. Gelukkig kunnen al je boodschappen in die tas, want die boodschappentas heeft een inhoud van 36 m^3 .

D. Vul de juiste inhoudsmaat in! Kies uit: milliliter (ml)/kubieke centimeter (cm^3), centiliter (cl), deciliter (dl), liter (l) of kubieke meter (m^3)!

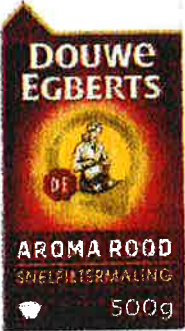
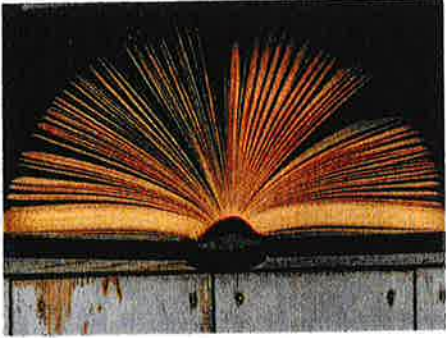
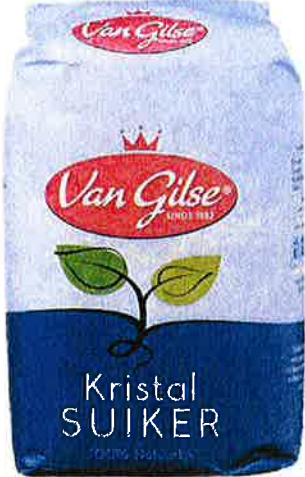

1. Grind zijn afgeronde stenen die zijn ontstaan op de bodem van een rivier. Grind heb je ook in diverse groottes, maar heel klein of heel groot zijn deze afgeronde stenen niet. Grind wordt o.a. gebruikt om paden, parkeerplaatsen of een oprit te verharderen. Ook grind moet vervoerd worden. Dat kan ook per schip. Schipper Jensen vaart met zijn schip over het Wilhelminakanaal en vervoert 10 ____ grind.
2. Water gebruik je iedere dag. Om o.a. te koken, thee en koffie te zetten, je te wassen, te drinken, de wc mee door te spoelen, je kleren mee te wassen en je tanden mee te poetsen. Het gezin Franssen, dat uit vier personen bestaat, verbruikt per jaar zo'n 150 ____ water. Dat is best veel!
3. De vaat (o.a. kopjes, bekertjes, borden, messen, vorken, lepels, schalen en pannen) afwassen, vindt niet iedereen een leuk klusje. Daarom is de vaatwasser uitgevonden. Dus zelf niet meer afwassen, maar dat doet de vaatwasser. Die vaatwasser gebruikt bij elke afwasbeurt 13 ____ water.
4. Ook zijn er gezinnen die nog gewoon met de hand de vaat afwassen. Om o.a. al die kopjes, borden, messen, vorken, lepels, schalen en pannen goed te kunnen afwassen, heb je ongeveer 3 ____ geconcentreerd (= beter werkzaam met minder water erin) afwasmiddel nodig.
5. Om 300 gram rijst op de juiste manier te koken, moet je bij die rijst 6 ____ water toevoegen voordat je met het koken van die rijst begint.
6. Heel vroeger moesten de mensen hun wasgoed (= o.a. hemden, broeken, t-shirts, jassen, mutsen, sokken) met de hand wassen. Dat hoeft al lang niet meer. De uitvinding van de wasmachine heeft daar een einde aan gemaakt. De wasmachine wast dus alle wasgoed. Voor een halfvolle wasmachine heb je 40 ____ vloeibaar wasmiddel nodig. Dan wordt alle wasgoed goed schoon.

7. Als je lucht in een lege binnenband van een fiets pompt dan pomp je zo'n 160 _____ lucht in die binnenband.
8. Als de brandweer een melding krijgt dat er ergens brand is dan gaan ze er zo snel mogelijk met de brandweerwagen naar toe. In die brandweerwagen zit ook $1\frac{1}{2}$ _____ water om de brand te blussen. Het overige bluswater haalt de brandweer uit de brandkraan die op het drinkwaternet is aangesloten. Die brandkranen, die onder de grond liggen, liggen onder de stoep of onder de straat of onder een grasveld.
9. Gescheiden afval inzamelen. Dat doen we bijna allemaal. Papier in de papierbak. Tuinafval in de groenbak. Glas in de glasbak. Tegenwoordig zijn die glasbakken onder de grond geplaatst. In zo'n glasbak kan tussen de 3 en 4 _____ glas.
10. Ademen doen we allemaal. Anders gaan we dood. Maar hoeveel lucht adem je dan in als je rustig ademt? Bij rustig ademen adem je per keer tussen de 4 en 5 _____ lucht in.

D.
REFERENTIEMATEN
GEWICHTSEENHEDEN

Opdracht 7:
Leer de onderstaande referentiematen!

	MAAT	REFERENTIEMAAT	
1.	een gram (g)	 Dop van een pen.	 Een punaise.
2.	een ons (100 gram)	 Twee eieren.	 Een niet te kleine appel.

3.	een pond (500 gram)	<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <p>Een groot pak koffie.</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Een boek met 400 bladzijdes.</p> </div> </div>
4.	een kilo (kg)	<div style="text-align: center;"> <p>Een pak suiker.</p> </div>
5.	een ton (1000 kilo)	<div style="text-align: center;"> <p>Een personenauto.</p> </div>

6.

3 kilo

Een pasgeboren baby.

7.

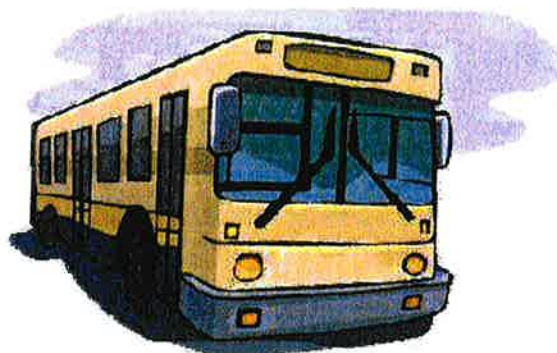
80 kilo

Een niet dikke volwassen man.

8.

10000 kilo

Een bus.

OPDRACHT 8

OPDRACHTEN REFERENTIEMATEN GEWICHTSEENHEDEN

A. Welke gewichtseenheid wordt gewoonlijk gebruikt om het gewicht van de afbeeldingen op de plaatjes, die hieronder staan, aan te geven? Kies uit: gram, ons, kilo of ton!

Plaatje 1:

Plaatje 2:

Plaatje 3:

Helemaal vol.

Plaatje 4:

Plaatje 5

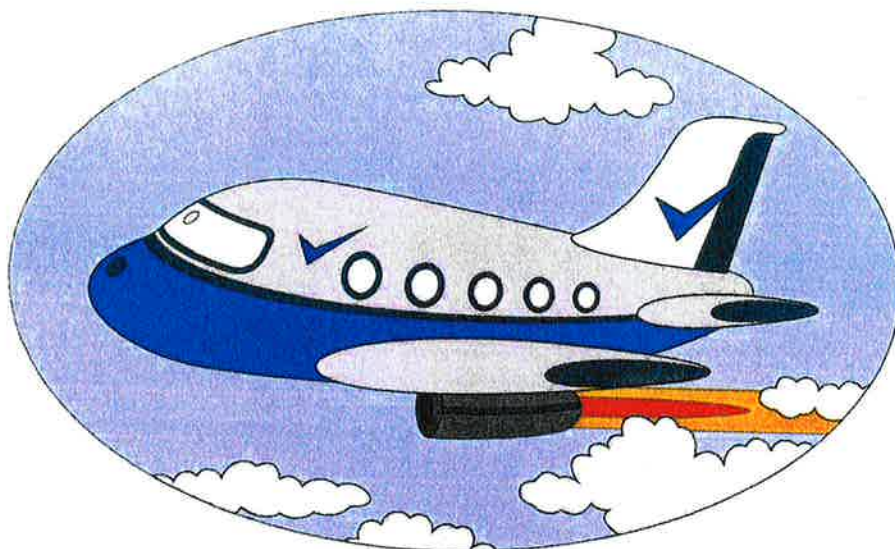
Plaatje 6

Plaatje 7

Plaatje 8:

B. Vul de juiste gewichtseenheid in! Kies uit: gram, ons, pond, kilo of ton!

1. We lopen er allemaal wel eens over: een stoep. En die stoep ligt vol met stoeptegels. Honderden, soms duizenden stoeptegels keurig naast en onder elkaar. En zo'n stoeptegeltje weegt 9 _____.
2. Als het winter wordt, halen we onze winterjas uit de kast en trekken die winterjas aan als we naar buiten gaan. Ook die winterjas weegt wel wat. Hoeveel? 3 _____.
3. Als je een wasmachine wilt verplaatsen, moet je toch wel wat kracht gebruiken. Die wasmachine is toch wel zwaar: 70 _____.
4. Een huiskat is een tamme kat (= geen wilde kat) die als huisdier wordt gehouden. Nu zijn niet alle katten even dik of slank (= dun), maar de kat van Jolanda is zeker niet dik en weegt 7 _____.
5. Grind. Dat zijn afgeronde stenen uit een rivier. Je hebt wat kleiner grind en je hebt wat groter grind. Voor de oprit naast het huis van de familie Heerkens is twee kubieke meter grind nodig. Al dat grind weegt bijna 2 _____.
6. Je hebt lichte en zware fietsen. Een racefiets die wielrenners gebruiken, is een heel stuk lichter dan een transportfiets om bijvoorbeeld kranten bij de mensen te bezorgen. Ook een heren stadsfiets is niet echt licht. Zo'n fiets weegt 15 _____.
7. Brood wordt veel gegeten. Maar bij het eten van een boterham denk je er niet zo snel over na hoeveel een boterham (een snee brood) weegt. Een boterham weegt 30 _____.

8. Een stok speelkaarten heeft 52 verschillende speelkaarten. Die 52 speelkaarten zijn verdeeld in vier soorten: klaveren, harten, schoppen en ruiten. Met die speelkaarten kun je kaartspellen spelen zoals pesten en jokeren. Een stok speelkaarten weegt 3 _____.
9. Fruit is gezond. Elke dag twee stukken fruit eten, is onderdeel van een gezonde levensstijl. Een banaan (met schil) heeft een gewicht van 70 _____.
10. Dat voetballen met een voetbal gespeeld wordt, weet je wel. Dat die voetbal niet te licht of te zwaar mag zijn, zal ook wel duidelijk voor je zijn. Het juiste gewicht van een wedstrijdbal ligt tussen de 4 en 5 _____.

C. Zijn in de onderstaande zinnen de juiste gewichtseenheden (alleen: gram, ons, pond, kilo, ton) genoteerd? Zo niet, noteer dan de juiste gewichtseenheid!

1. Drop. De een vindt drop lekker. De ander vindt drop vies. Je hebt drop in diverse soorten en maten. Zo heb je o.a. muntdrop, zoute drop, Engelse drop, autodrop, trekdrop en honingdrop. Maar wat weegt nu een zout dropje? Niet meer en minder dan 4 gram.
2. Bijna iedereen heeft er een: een mobiele telefoon. Je kunt er bijvoorbeeld mee e-mailen, chatten, filmen, internetten, foto's versturen, routes plannen, teksten invoeren of naar muziek luisteren. De mobiele telefoon wordt dan ook heel vaak door iedereen bij zich gedragen. Maar wat voor gewicht draag je dan de hele dag met je mee? Nou, 150 pond.
3. Lucifers gebruiken we niet zo vaak. Soms om het gas van het fornuis aan te steken of om een kaars te laten branden. Die lucifers zitten in een handig luciferdoosje en dat luciferdoosje vol met lucifers weegt 100 ons.
4. Je hebt zeker wel eens een heel gesneden brood gekocht in de supermarkt of bij een bakker. En dan droeg je dat brood in een tasje mee naar huis. Maar wist jij wel hoe zwaar dat brood wel was? Nee? Ik zal het je zeggen: 1 pond.
5. Als je de dakgoot van je huis een keer wilt schoonmaken dan heb je daar een ladder voor nodig. Een lange ladder, want die dakgoot kan zich wel op een hoogte van een meter of zes bevinden. Je kunt een ladder van iemand lenen of huren of misschien heb je zelf wel een ladder. Als je die ladder tegen de dakgoot zet, voel je pas hoe zwaar of hoe licht die ladder is. Nou, een ladder met een totale lengte van 6 meter weegt 14 ons.

6. Laptop is een Engels woord voor draagbare computer. Je kunt een laptop dus gemakkelijk overal mee naar toe nemen. Een laptop is niet zo groot en je kunt een laptop ook gebruiken op plaatsen waar geen elektriciteit is. Maar een laptop ergens mee naar toe nemen, betekent ook een laptop dragen in bijvoorbeeld een laptoptas. Als je een laptop vanuit de woonkamer naar je slaapkamer draagt dan draag je een gewicht van bijna 1½ ons.
7. Bij het kerstfeest hoort een kerstboom. Een echte kerstboom. En die kerstboom moet je natuurlijk wel mooi versieren met kerstballen en kerstverlichting. Peter koopt met zijn zoontje Tim een kerstboom met een lengte van 2 meter bij Intratuin. Samen dragen ze die kerstboom naar de auto van Peter. Met z'n tweeën die kerstboom dragen, is niet zo zwaar, want die kerstboom weegt 4 gram.
8. Tijdens een sportles op school moet je klasgenoot (= een leerling die bij jou in de klas zit) Willem op je rug naar de overkant van de sportzaal dragen. Dan heb je toch een behoorlijk gewicht op je rug, want klasgenoot Willem (15 jaar) weegt 53 pond.
9. Een tractor is een soort auto met grote en brede banden waarmee je karren en machines kunt trekken. Vooral boeren, die in de landbouw werken, gebruiken vaak een tractor. Nadat het dagen had geregend, reed boer Harms met zijn tractor op een van zijn akkers en zakte toen met zijn tractor diep in het zand. De tractor kon niet meer voor- of achteruit. Hulp kreeg hij van zijn buurman, boer Gerrits. Met zijn eigen tractor trok boer Gerrits de tractor van boer Harms, die 1½ ton weegt, uit het zand.
10. Een eettafel is een tafel waaraan je meestal eet. Ook kun je een eettafel voor andere dingen gebruiken zoals je huiswerk maken, de krant lezen, op je laptop werken en puzzelen. Jannie en Gerard willen hun eettafel op een andere plaats in de woonkamer zetten. Daarom tillen ze samen die eettafel op en zetten die eettafel aan de andere kant van de woonkamer. Nu staat die eettafel vlak bij de keuken. Moesten Jannie en Gerard zwaar tillen toen ze de eettafel van de ene kant naar de andere kant van de woonkamer verplaatsten? Nou, dat viel wel mee. Die eettafel weegt 16 ons.

D. Vul de juiste gewichtseenheid in! Kies uit: gram, ons, pond, kilo of ton!

1. Dat vliegtuigen kunnen vliegen is eigenlijk een wonder. Vliegtuigen zijn zo zwaar en toch kunnen ze opstijgen, vliegen en weer landen. De grotere vliegtuigen zijn het zwaarst. Een Airbus 330 weegt 120.000 _____.
2. Schildpadden zijn dieren die op hun lichaam een stevig en bolvormig schild dragen. Er zijn heel veel verschillende soorten schildpadden. Ze komen over de hele wereld voor (behalve op de Noord- en Zuidpool) in bossen, graslanden, moerassen en zeeën. De schildpadden die in Nederland voorkomen, wegen ruim 2 _____.
3. Een vorkheftruck is een klein wagentje dat met behulp van een elektromotor kan rijden. Een vorkheftruck heeft aan de voorkant een soort "vork". Dit zijn twee uitstekende platte, metalen buizen waarmee vooral pallets (= een houten vlinder waarop je goederen kunt plaatsen en kunt vervoeren) opgetild en vervoerd kunnen worden. Een gewone vorkheftruck mag $1\frac{1}{2}$ _____ aan goederen optillen en vervoeren.
4. Je lichaam heeft zout nodig. Vooral om je zenuwen en spieren goed te laten functioneren. Ook is zout nodig om vocht in je lichaam op te nemen en af te voeren. Toch mag je niet te veel zout eten. Veel zout eten, kan je bloeddruk verhogen en dat kan weer tot hart- en vaatziekten leiden. Oppassen dus! De Hartstichting adviseert daarom om maximaal 6 _____ zout per dag te eten.
5. De ui is een van de meest gegeten groentes in Nederland. Uien zijn ook gezond. In uien zitten vitamine B en C, heel veel kalium, fosfor en calcium. Hierdoor hebben uien een goede werking op onze botten en gewrichten. Een gewone uit (niet te klein) weegt 1 _____.
6. Vergeleken met 100 jaar geleden zijn voetbalschoenen veel lichter geworden. Voetbalschoenen trek je aan als je gaat voetballen of als je een voetbaltraining gaat volgen. Vroeger waren voetbalschoenen zwart van kleur. Tegenwoordig kun je voetbalschoenen in allerlei kleuren krijgen. Een paar voetbalschoenen wegen nu niet meer dan 3 _____.
7. De pet. Die draag je op je hoofd. Meestal heeft een pet een klep. Mensen dragen petten om het hoofd en het gezicht tegen de zon te beschermen. Ook vinden mensen het dragen van een pet prettig. Ze vinden dat het dragen van een pet mooi bij hun andere kleren past en het dragen van een pet verhoogt hun imago (image) (= het beeld dat anderen van de persoon hebben die de pet draagt). Is

8. Suiker is niet slecht voor je lichaam. Je hebt suiker nodig om te kunnen denken en bewegen. Te veel suiker is wel slecht voor je lichaam. Suiker zit ook in fruit en melk, maar deze producten zijn wel gezond voor je lichaam. Producten waar suiker aan toegevoegd is zoals snoep, koek, gebak, ketchup en sauzen zijn niet zo gezond voor je lichaam. Te veel suiker kan leiden tot lichamelijke klachten zoals vermoeidheid, darmproblemen, overgewicht, tandbederf en hoofdpijn. Daarom adviseert het Voedingscentrum om per dag niet meer dan 50 _____ suiker te eten.

E.
REFERENTIEMATEN
TIJDSEENHEDEN

Opdracht 9:
Leer de onderstaande referentiematen!

	MAAT	REFERENTIEMAAT
1.	10 secondes	 <p style="text-align: center;">100 meter sprint door goedgeïtraïnde atleet.</p>
2.	45 minuten	<div style="border: 2px solid red; padding: 10px; text-align: center;"> <p>Lestijden 2021-2022</p> <p>1e 08.30-09.15</p> <p>2e 09.15-10.00</p> <p>3e 10.00-10.45</p> </div> <p style="text-align: center;">1 lesuur op school.</p>

3.	1 uur	 <p data-bbox="869 683 1141 728">5 km wandelen.</p>
4.	1 uur	 <p data-bbox="885 1288 1125 1332">15 km fietsen.</p>
5.	1 uur	 <p data-bbox="654 1892 1356 1982">20 km hardlopen door een goedgetrainde atleet.</p>

6.

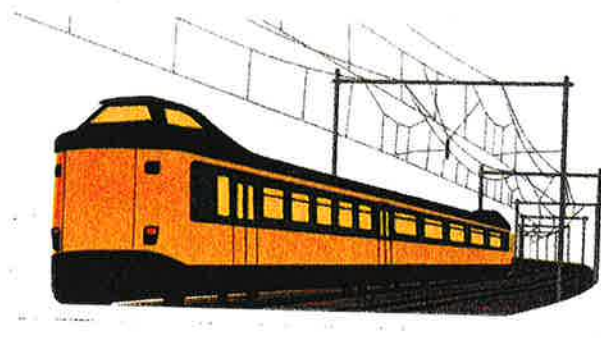
1 uur

100 km rijden met de auto op de snelweg.

7.

1 uur

120 km rijden met de trein.

OPDRACHT 10: OPDRACHTEN REFERENTIEMATEN TIJDSEENHEDEN

A. Hieronder staan plaatjes. Kijk goed naar die plaatjes! Onder die plaatjes staat tekst. Noteer onder die tekst de juiste tijd. Kies uit: per minuut, per uur, per dag, per week, per maand of per jaar! Let op! Het zijn gemiddelde aantallen!

Plaatje 1:

250 woorden

Plaatje 2:

3000 woorden

Plaatje 3:

8 keer

Plaatje 4:

1 keer

Plaatje 5:

1 keer

Plaatje 6:

6 keer

B. Hieronder staan zinnen. Vul in die zinnen de juiste tijd in! Kies uit: secondes, minuten, uren, dagen, maanden of jaren!

1. Als je gezonde tanden en kiezen wilt houden, moet je die tanden en kiezen dagelijks minimaal 2 keer poetsen met een tandenborstel. Zo'n poetsbeurt duurt dan 2 _____.
2. Slapen is belangrijk voor een gezond lichaam. Goede slaap zorgt ervoor dat je lichaam tot rust komt. Als je te weinig slaapt dan kun jij je overdag slechter concentreren en heb je een grotere kans op ziektes zoals verkoudheid of een depressie. Daarom duurt een goede nachtrust zo'n 7 tot 8 _____.
3. Koorts is een verhoging van de lichaamstemperatuur boven de 38° Celsius. Je krijgt rillingen, hoofdpijn, minder zin in te eten, spierpijn en je gaat meer zweten. Koorts duurt over het algemeen 3 _____.
4. Als je dokter wilt worden dan moet je op de universiteit geneeskunde gaan studeren. Tijdens de opleiding geneeskunde leer je veel over het menselijk lichaam, ziektes en gezondheid. Zo'n studie duurt 6 _____.
5. Als je iemand groet dan wens je iemand "iets" als je iemand tegenkomt of als je bij iemand weggaat. Je kunt dan goedemorgen of goedemiddag zeggen. Ook hallo of hoi zijn vormen van groeten. Als je iemand groet, duurt dat niet langer dan 3 _____.

6. Een schooljaar duurt van 1 augustus tot en met 31 juli. Tijdens zo'n schooljaar gaan leerlingen niet alleen naar school. Zo zijn er door het schooljaar heen vakanties gepland zoals de zomer-, de herfst- en de kerstvakantie. Samen duren die vakanties in een schooljaar 3 _____.
7. Als je gaat douchen dan ga je onder de douche staan om je hele lichaam te wassen. Om je dan goed te wassen, duurt een douchebeurt dan ook 9 _____.
8. Bijna iedereen heeft er een. Een mobiele telefoon. Een handig apparaat waarmee je o.a. draadloos kunt telefoneren, e-mailen, chatten, filmen, internetten, foto's maken en versturen en routes plannen. Een nadeel van een mobiele telefoon is dat de accu na een bepaalde tijd leeg raakt. Daarom moet je die mobiele telefoon geregeld opladen anders kun je er niet veel meer mee. Het 100% opladen van een lege mobiele telefoon duurt zo'n 5 _____.
9. Dagelijks een appel eten is gezond. Appels bevatten niet zoveel vitamines C, maar wel veel vezels en kalium. Een jong appelboompje levert nog geen appels. Na het planten van een jong appelboompje duurt het nog zo'n 3 tot 4 _____ voordat je van die appelboom echte appels kunt plukken.
10. Om te kunnen schaatsen, heb je ijs nodig. IJs op o.a. vennen, meren, kanalen en vaarten. Als het overdag zo'n 5 graden vriest en 's nachts zo'n 10 graden vriest dan kun je na vijf _____ op natuurijs schaatsen.
11. Als baby's geboren worden, moeten ze eigenlijk nog alles leren. Ook het leren lopen. De meeste kinderen kunnen na zo'n 18 _____ zonder hulp zelf lopen.
12. Als je ademhaalt, zuig je lucht op naar je longen en daarna blaas je die lucht weer uit je longen. Je moet blijven ademhalen anders ga je dood. Als jij je niet te inspant, duurt een keer in- en uitademen zo'n 8 _____.

C. Hieronder staan zinnen. Vul in die zinnen de juiste tijd in!

1. Als je op woensdag 8 lessen les hebt op school dan krijg je _____ minuten les in Nederlands, rekenen, sport en kunst en cultuur.
2. Als je een wandeling in natuurgebied "de Maashorst" maakt van 20 kilometer dan ben je daar _____ uur aan het wandelen.
3. Als je een fietstocht van 45 kilometer langs de rivier de Maas maakt dan je ben daar _____ uur aan het fietsen.
4. Als je met je personenauto over de snelweg van Best naar Alkmaar rijdt, een afstand van 150 km, dan rijdt je daar _____ minuten over.

5. Als je met de trein van Eindhoven naar Tilburg rijdt, een afstand van 30 kilometer, dan ben je _____ minuten onderweg.
6. Bij de Europese kampioenschappen atletiek indoor (= in een hal) liep de beste mannelijke sprinter over 60 meter sprint iets meer dan _____ secondes.
7. Goed getrainde amateuratleten deden afgelopen zondag mee met de Warandaloop in Tilburg. Deze hardloopwedstrijd gaat door een mooi natuurgebied. De beste 10 atleten liepen de 10 kilometer binnen de _____ minuten.

F REFERENTIEMATEN TEMPERATUUR

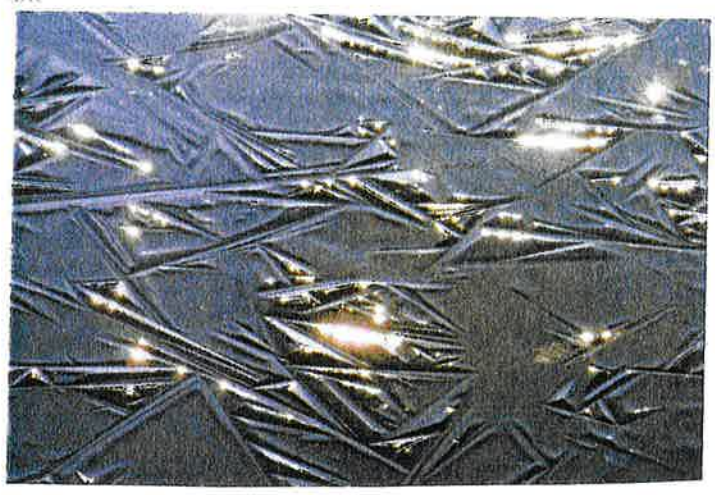

Opdracht 11:

Leer de onderstaande referentiematen!

	MAAT	REFERENTIEMAAT
1.	600 graden boven nul (600° Celsius)	 Een kampvuurtje.
2.	100 graden boven nul (100 ° Celsius)	 Water begint te koken.

3.	45 graden boven nul (45° Celsius)	 <p data-bbox="710 640 1326 723">Erg heet. Temperatuur overdag in de woestijn.</p>
4.	38 tot 42 graden boven nul (38° tot 42° Celsius)	 <p data-bbox="683 1245 1345 1283">Je lichaamstemperatuur: je hebt koorts.</p>
5.	37 graden boven nul (37° Celsius)	 <p data-bbox="751 1939 1270 1977">Normale lichaamstemperatuur.</p>

6.	25 tot 30 graden boven nul (25° tot 30° Celsius)	 <p data-bbox="906 723 1110 763">Warme dag.</p>
7.	21 graden boven nul (21° Celsius)	 <p data-bbox="730 1328 1278 1368">Prettige woonkamertemperatuur.</p>
8.	10 graden boven nul (10° Celsius)	 <p data-bbox="847 1933 1158 1973">Fris weer: jas aan.</p>

<p>9.</p>	<p>0 graden (0° Celsius)</p>	 <p>Water begint ijs te worden.</p>
<p>10.</p>	<p>Onder nul graden (- 0° Celsius)</p>	 <p>Het vriest: water wordt ijs.</p>
<p>11.</p>	<p>10 graden onder nul (- 10° Celsius)</p>	 <p>Al enkele dagen en nachten: schaatsen op natuurijs.</p>

12	15 tot 20 graden onder nul (- 15° tot -20° Celsius)	 <p data-bbox="746 633 1273 678">Het vriest streng: dikke laag ijs.</p>
----	--	---

OPDRACHT 12

OPDRACHTEN REFERENTIEMATEN TEMPERATUUR

A. Hieronder staan plaatjes. Noteer bij die plaatjes de juiste temperaturen. Kies uit de temperaturen die bij opdracht 11 staan genoteerd!

Plaatje 1:

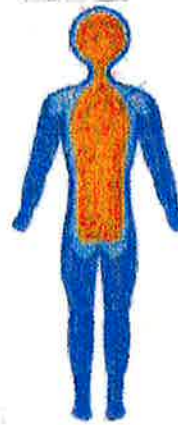
Plaatje 2:

Plaatje 3:

Plaatje 4:

Plaatje 5:

Plaatje 6:

IJS

DAT HET ZO KOUD IS

**DAT ZELFS
HET WATER
ER STIL VAN WORDT**

Loesje

Postbus 1045
6801 BA Arnhem www.loesje.nl

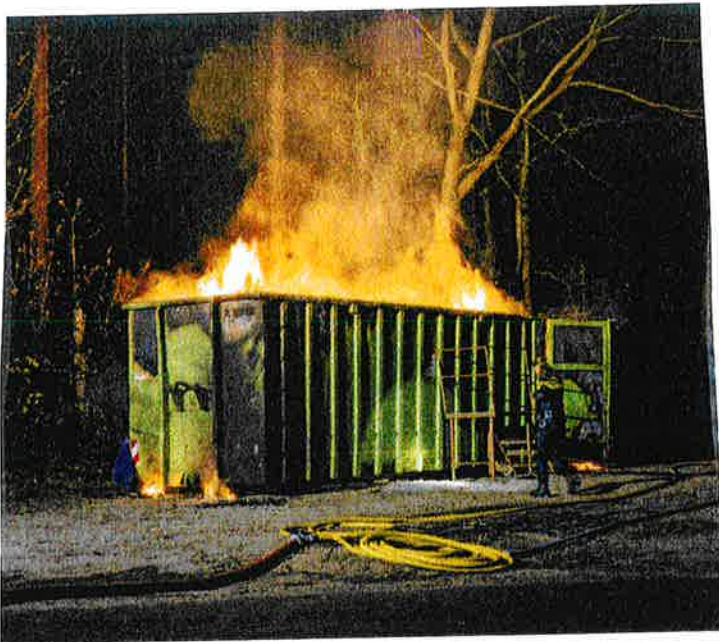
Plaatje 7:

Plaatje 8:

Plaatje 9:

Plaatje 10:

Plaatje 11:

Plaatje 12:

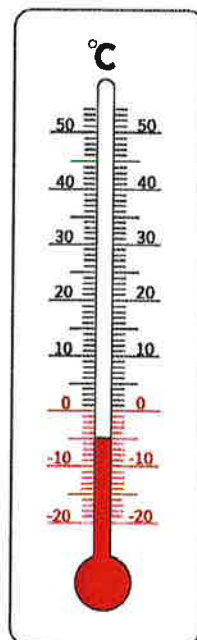

B. Hieronder zijn temperaturen genoteerd. Noteer bij elke temperatuur een “situatie” die te maken heeft met die temperaturen!

Temperatuur 1:

Temperatuur 2:

Temperatuur 3:

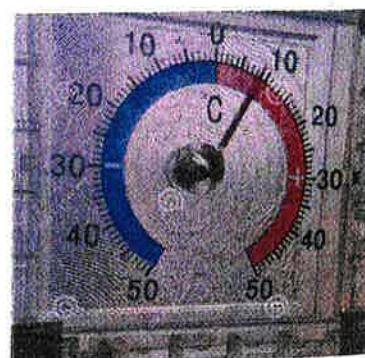
Temperatuur 4:

Temperatuur 5:

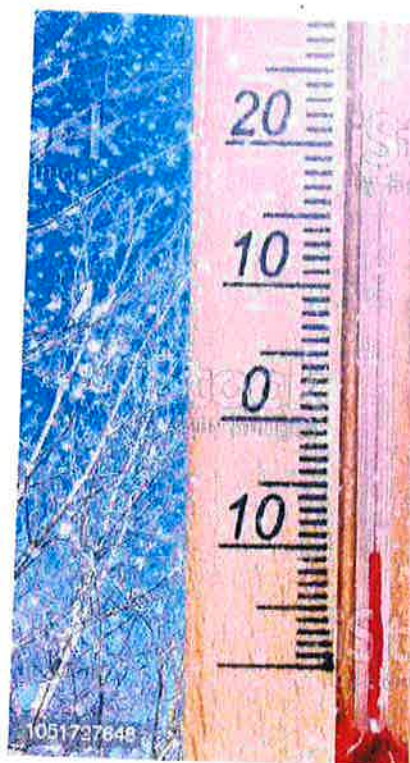
Temperatuur 6:

Temperatuur 7:

Temperatuur 8:

Temperatuur 9:

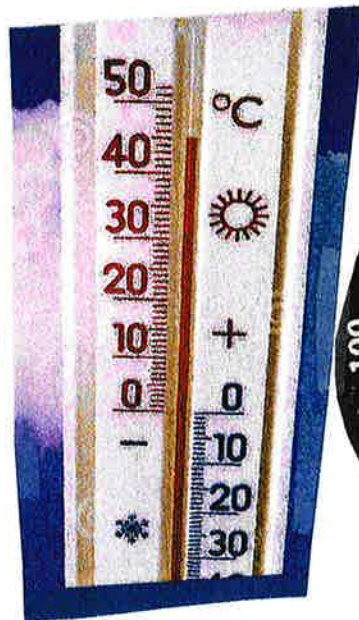
37,2 °C

Temperatuur 10:

Temperatuur 11:

Temperatuur 12:

C. Bij elk nummer staat een aantal zinnen. Onder die zinnen staat een vraag genoteerd. Noteer dan het juiste antwoord! Kies het juiste antwoord uit de temperaturen die onder de vragen genoteerd staan!

1. Een koelkast is een soort kast waarin eten en drinken koel (= koud) worden bewaard. In een koelkast vriest het niet. Door eten en drinken in een koelkast te bewaren, blijven dit eten en drinken langer vers. In een koelkast kun je o.a. appels, groenten, melkproducten, vlees en vis langer vers houden.

Vraag: Hoe koud is het in een koelkast?

Kies uit: a. 15° tot 20° C b. -5° tot -10°C c. 3° C tot 8°C

2. Op 6 april is de zolder van een rijtjeshuis aan de Regenstraat in Zundert helemaal uitgebrand. Omdat de brandweer snel ter plaatse was, konden de overige woonlagen van dit huis gespaard blijven. De oorzaak van de brand is nog onbekend en er zijn geen gewonden gevallen.

Vraag: Welke temperatuur had de brand op deze zolder?

Kies uit: a. 100°C b. 600°C c. 1600°C

3. Jasper voelt zich de hele middag al niet zo lekker. Hij heeft rillingen, hoofdpijn, geen eetlust en spierpijn. Ook voelt hij zich een beetje misselijk en hij zweet een beetje. Thuis meet hij zijn lichaamstemperatuur op. Hij heeft een verhoogde lichaamstemperatuur.

Vraag: Welke temperatuur staat er op de thermometer als Jasper zijn lichaamstemperatuur opmeet?

Kies uit: a. 34°C b. 40°C c. 48°C

4. Erg gemakkelijk zo'n waterkoker. In korte tijd kun je met dit elektrische apparaat water verwarmen tot het kookpunt. Ilse gebruikt die waterkoker al jaren om het water te verwarmen om o.a. te koken, af te wassen en thee te zetten.

Vraag: Wat is de maximale temperatuur die het water van Ilse kan bereiken?

Kies uit: a. 60°C b. 100 °C c. 150°C

5. Afgelopen zomer heeft de familie Hanssen de zomervakantie in Italië doorgebracht. Drie weken lang hadden ze er prachtig zomerweer met vrij hoge temperaturen. Daarom heeft deze familie ook veel tijd aan en in het water van het Gardameer doorgebracht. 's Morgens trokken ze hun zwemkleding al aan en 's avonds voor het gaan slapen, trokken ze die zwemkleding pas uit.

Vraag: Welke temperatuur was het tijdens de drie weken vakantie van de familie Hanssen in Italië?

Kies uit: a. 15° tot 20°C b. 25° tot 30°C c. 40° tot 45°C

6. Een diepvriezer is een soort koelkast waarin het behoorlijk hard vriest om voedsel (= eten) langere tijd te kunnen bewaren. Mia bewaart in haar diepvriezer o.a. vlees, vis en groenten.

Vraag: Welke temperatuur is het in de diepvriezer van Mia?

Kies uit: a. 0° tot 10°C b. -10° tot -15°C c. -25° tot -25°C

7. Bij een hittegolf in Nederland is het buiten erg warm. Een hittegolf duurt altijd vijf dagen. Tijdens die hittegolf moet je extra drinken anders droog je uit. Ook mag je dan niet te lang in de zon zitten want anders kan je lichaam je lichaamstemperatuur niet op een normaal niveau houden (37°C) en als je toch lang in de zon blijft zitten, kun je duizelig en misselijk worden. Ook sporten is tijdens een hittegolf slecht voor je lichaam. Je kunt dan beter de schaduw opzoeken en je rustig houden. Vorige zomer was er nog een hittegolf in Nederland.

Vraag: Hoe hoog waren de buitentemperaturen in Nederland tijdens de hittegolf van vorige zomer?

Kies uit: a. 20° tot 25° C b. 30° tot 35°C c. 45° tot 50°C

8. Een ijsbeer is een beer die op de Noordpool leeft. Het is een grote beer met een witte vacht. Een ijsbeer leeft alleen in zeer koude gebieden en eet o.a. zeerob, vis en walrus.
Vraag: Bij welke temperaturen leeft een ijsbeer op de Noordpool in de winter?
Kies uit: a. 0° tot -10°C b. -10° tot -15°C c. -25° tot -35°C
9. Het sneeuwt niet vaak in Nederland. Sneeuw is een vorm van neerslag net zoals regen en hagel. Sneeuw valt dus ook vanuit de lucht op de aarde. Voordat sneeuw op de aarde valt, ontstaat sneeuw hoog in ijskoude lucht.
Vraag: Bij welke temperaturen ontstaat sneeuw hoog in ijskoude lucht?
Kies uit: a. 10° tot 0°C b. -5° tot -10°C c. -25° tot -30°C
10. Of het vannacht echt gevroren heeft, is niet duidelijk, maar er lag vanmorgen een heel dun laagje ijs op de vijver in onze tuin. Een kraai (= een grotere zwarte vogel) vloog vanaf het dak van ons huis op de vijver en zakte meteen door het heel dunne laagje ijs de vijver in. De kraai vloog daarna ook weer direct weg.
Vraag: Welke temperatuur was het vannacht in de buurt van deze vijver?
Kies uit: a. 0°C b. -10°C c. -20°C
11. Omdat Peter zich gisteren en eergisteren niet zo goed voelde, is hij vanmorgen voor de zekerheid nog even naar de huisarts gegaan om te laten controleren of alles weer met hem in orde is. Vanmorgen voelde hij zich ook weer goed en de huisarts heeft alleen maar een gezonde Peter kunnen controleren. Ook heeft de huisarts de lichaamstemperatuur van Peter gecontroleerd. Die was helemaal in orde.
Vraag: Welke lichaamstemperatuur heeft de huisarts bij Peter gemeten?
Kies uit: a. 37°C b. 39°C c. 41°C
12. Als Heleen na schooltijd thuiskomt, gaat ze huiswerk op haar slaapkamer maken en leren. Op koudere dagen zorgt haar moeder dat die slaapkamer een fijne temperatuur heeft om te studeren. Niet te warm en niet te koud.
Vraag: Welke temperatuur heeft de slaapkamer van Heleen als ze er na schooltijd gaat studeren?
Kies uit: a. 16°C b. 21°C c. 24°C
13. De moeder van de 10-jarige Erik heeft de buitentemperatuur op de buitenthermometer gecontroleerd. Echt koud is het buiten niet, maar zeker ook niet warm. Van zijn moeder moet Erik dan een lange broek, een trui en een jas aan als hij op de fiets naar school rijdt. Handschoenen, een muts en een das zijn niet nodig.

Vraag: Hoe hoog was de temperatuur toen de moeder van Erik op de buitenthermometer keek?

Kies uit: a. 0°C b. 10°C c. 20°C

14. Dat wilde meneer Hertogs echt een keer meemaken. Buiten eens de echte hitte voelen. Daarom is hij vorige maand naar een van de warmste plaatsen op aarde geweest: Death Valley in Californië in de Verenigde Staten van Amerika. Leven als mens kun je daar eigenlijk niet. Zo warm is het daar. Het is er zo droog dat er nauwelijks iets groeit. Het is er zo warm dat je er als mens o.a. een hitteziekte kunt krijgen als je er langere tijd blijft. En door die hitteziekte kun je doodgaan. Je kunt er dus maar beter wegblijven. Maar meneer Hertogs wilde die hitte toch een keer meemaken. Spijt heeft hij er niet van, maar echt leuk vond hij het daar ook weer niet.

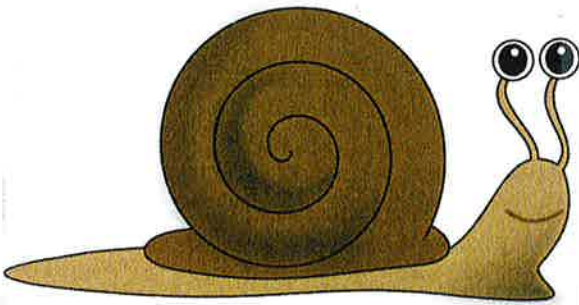
Vraag: Hoe heet was het in Death Valley toen meneer Hertogs er was?

Kies uit; a. 30°C b. 40°C c. 50°C

G REFERENTIEMATEN SNELHEIDSEENHEDEN

Opdracht 13:

Leer de onderstaande referentiematen!

	MAAT	REFERENTIEMAAT
1.	5 meter per uur	 Een slak.

2. 5 km per uur

Wandelen.

3. 15 km per uur

Fietsen.

4. 20 km per uur

Door een goedgetrainde hardloper.

5.

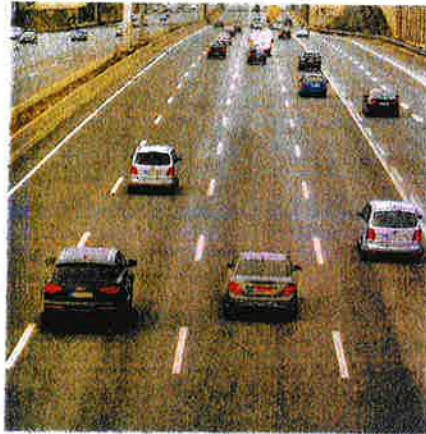
40 km per uur

Door een goedgetrainde wielrenner.

6.

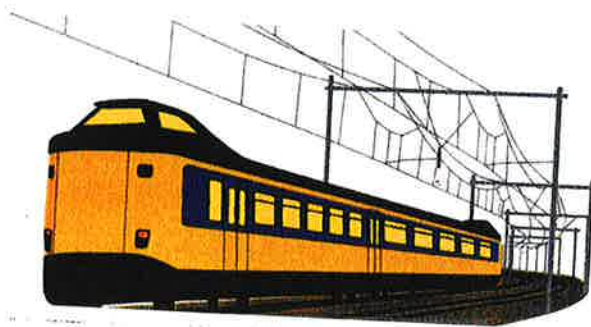
100 km per uur

Auto op de autosnelweg.

7.

120 km per uur

Trein.

8.	1000 km per uur	 <p data-bbox="815 813 1153 853">Passagiersvliegtuig.</p>
----	-----------------	---

OPDRACHT 14:

OPDRACHTEN REFERENTIEMATEN SNELHEIDSEENHEDEN

A. Hieronder staan plaatjes en tekst. Kijk goed naar de plaatjes en lees de tekst aandachtig! Noteer bij elk plaatje een tijdseenheid! Kies uit: per seconde of per minuut of per uur!

Plaatje 1:

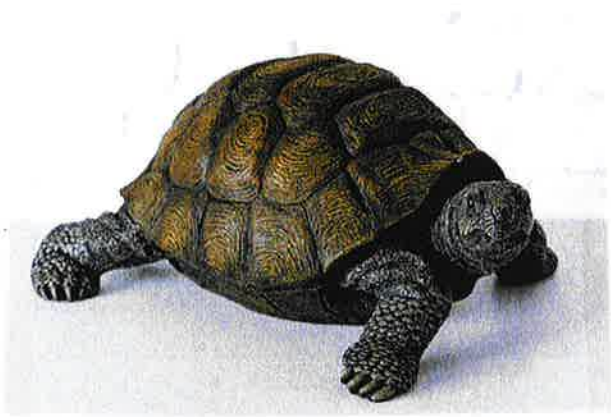
400 meter

Plaatje 2:

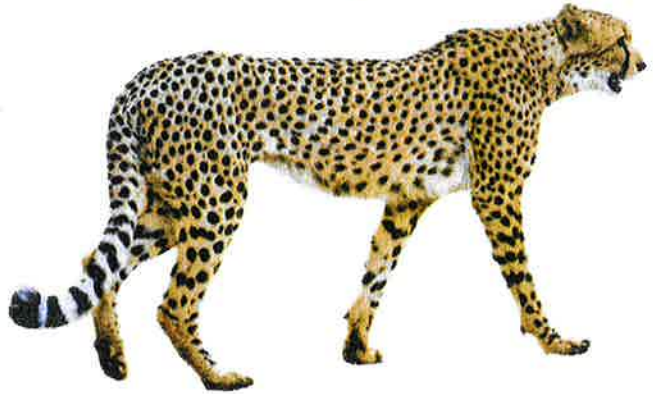
11 meter

Plaatje 3:

500 meter

Plaatje 4:

120 km

Plaatje 5

90 meter

Plaatje 6:

800 meter

Plaatje 7:

70 km

B. Vul de juiste snelheidseenheid in! Kies uit: uur, minuut of seconde!

1. Een kinderstep is een vervoermiddel dat vooral door kinderen wordt gebruikt. Door met één voet op de grond af te duwen, maak je snelheid. De andere voet houd je dan gewoon op de "plank" van de step. Als kinderen op deze step 200 meter afleggen dan doen ze dat per _____.
2. Een scootmobiel is een soort scooter met drie of vier of vijf wielen. Door een elektromotor kan een scootmobiel snelheid maken. Een scootmobiel wordt vooral gebruikt door mensen die problemen hebben om langere afstanden te lopen of te fietsen. Een scootmobiel kan 4 meter per _____ afleggen.
3. Een ambulance is een ander woord voor ziekenwagen. Dat is een auto die zieke of gewonde mensen naar het ziekenhuis vervoert. Als een ambulance op een autosnelweg een ernstig zieke patiënt met zwaailicht en sirene naar het ziekenhuis vervoert dan legt die ambulance 39 meter per _____ af.
4. Voordat baby's kunnen lopen, kruipen ze eerst. Als ze kruipen, bewegen ze op hun handen en knieën. Ook jongeren vanaf 12 jaar kruipen weleens. Zij kunnen dan een afstand van 115 meter per _____ afleggen.
5. Met een raket kunnen mensen bijvoorbeeld naar de maan. Als zo'n raket dan op weg naar de maan is, legt die raket 33000 km per _____ af.
6. Geluid zijn trillingen in de lucht die je door je oren kunt horen zoals muziek, stemmen, machines en honden die blaffen. Als je iemand hoort praten dan gaan die geluidstrillingen met 320 meter per _____ door de lucht.
7. Profvoetballers trappen natuurlijk vaak tegen een bal. Dat doen ze op trainingen en tijdens wedstrijden. Als deze profvoetballers met alle kracht de bal op het doel van de tegenstander trappen dan kan die bal wel een afstand van 40 meter per _____ afleggen.
8. De meeste achtbanen zijn in een attractiepark te vinden. Als je in een achtbaan zit dan zit je in een karretje en dan ga je heel hard over een bochtige en steile baan. Ook attractiepark de Efteling heeft een achtbaan. Dat is de Python. Als je dan in die Python zit, leg je bijna 1400 meter per _____ af.
9. Als je zwemt dan maak je bepaalde bewegingen met je armen en benen en ga je in het water vooruit. Heel wat mensen zwemmen wekelijks voor hun plezier en gezondheid. Ze zwemmen dan rustig

heel wat baantjes heen en weer. Ze zwemmen dan zo'n 25 meter per _____.

10. Thuis ben je zeker wel eens een huisvlieg tegengekomen. Dit insect met vleugels ziet er zwartachtig uit. Ze hebben een kop (= hoofd), borststuk en een achterlijf met drie paar poten. Het vangen van vliegen valt niet altijd mee, want als vliegen gevaar merken, vliegen ze snel weg. Dan vliegt een huisvlieg 2 meter per _____.

C. Hieronder staan zinnen. Onder die zinnen staan vragen. Beantwoord die vragen op de juiste wijze!

1. Een trein rijdt in 20 minuten van Eindhoven naar Den Bosch.

Vraag: Hoeveel kilometer rijdt deze trein dan?

2. Tijdens onze vakantie naar Denemarken reden we met onze personenauto bijna alleen maar over autosnelwegen. Nadat we 2½ uur hadden gereden, lasten we een rustpauze in. We kwamen op tijd op onze bestemming in Denemarken aan, omdat het erg rustig op de snelwegen was.

Vraag: Hoeveel kilometer reden we steeds in die 2½ uur?

3. In ons dorp wordt elk jaar een wielervedstrijd voor profs gehouden. Dit is een wedstrijd waarbij wielrenners, die voor hun beroep wielervedstrijden rijden, op een avond 1½ uur lang rondjes door ons dorp rijden.

Vraag: Hoeveel kilometer rijden deze profwielrenners op deze avond door ons dorp?

4. Vliegen kun je ook in vliegtuig. Dan ben je vrij snel in een ander land en zelfs vrij snel in een ander werelddeel. Om op hun vakantiebestemming in het buitenland te komen, nemen heel wat mensen het vliegtuig. Zo ook naar Portugal. Ilse vliegt met haar man en twee kinderen in 2½ uur van Amsterdam naar Lissabon met een passagiersvliegtuig.

Vraag: Hoeveel kilometer vliegt dat vliegtuig dan van Amsterdam naar Lissabon?

5. Een erg bekende hardloopwedstrijd is de 45 minuten van Holten. Daar doen de beste amateurhardlopers van Nederland aan mee. De deelnemers lopen dan over een prachtig parcours in de bossen van Holten.

Vraag: Hoeveel kilometer leggen de beste amateurhardlopers van Nederland dan af?

6. De avondvierdaagse. Dat is een wandeltocht die op vier avonden achter elkaar wordt gehouden. De deelnemers aan deze wandeltocht leggen elke avond een vaste afstand af. Meestal 5 of 10 km. Onderweg komen de deelnemers (van jong tot oud) controleposten

tegen. Nadat de deelnemers deze vier avonden hun vaste afstand hebben gewandeld, krijgen ze een medaille. Ook loopt groep 4 van basisschool de Rank de avondvierdaagse in Twello. Elke avond loopt deze groep een uur door Twello en omgeving.

Vraag: Hoeveel kilometer heeft groep 4 op deze vier avonden gelopen?

7. Sinds maart vorig jaar is Piet Sanders gepensioneerd en heeft hij genoeg tijd om er met zijn stadsfiets erop uit te trekken in de mooie omgeving van Apeldoorn. Vooral fietst hij vaak in het prachtige natuurgebied de Veluwe. Ook gisteren is hij weer op zijn fiets gestapt en heeft hij een fietstocht van 6 uur gemaakt door de Veluwe.

Vraag: Hoeveel kilometer heeft Piet Sanders gisteren op zijn fiets afgelegd?

8. Mariam zat vanmorgen op het terras achter haar huis in de zon een boek te lezen. Opeens trok een slak haar aandacht. Deze slak kroop van de ene kant van het gazon (= grasveld) naar de andere kant van het gazon. Daar deed hij 3 uur over.

Vraag: Hoeveel meter heeft die slak in die 3 uur afgelegd?

H REFERENTIEMATEN AANTALLEN

Opdracht 15:

Leer de onderstaande referentiematen!

	MAAT	REFERENTIEMAAT
1.	245.000	 <p style="text-align: center;">Aantal inwoners in Eindhoven.</p>

2.

15 miljoen

Aantal mobiele telefoons in Nederland.

3.

17,5 miljoen

Aantal inwoners in Nederland.

4.

19 miljoen

Aantal fietsen in Nederland.

5.

7,9 miljard

*Visualisatie van leveranciers

Aantal mensen op aarde.

Opdracht 16

OPDRACHTEN REFERENTIEMATEN AANTALLEN

A. Hieronder staan zinnen. Lees die zinnen goed! Vul het juiste antwoord in die zinnen in! Kies uit de antwoorden die onder de zinnen staan!

1. Een auto is een voertuig dat door middel van een verbrandingsmotor of een elektrische motor zelfstandig (dus zonder verdere hulp) kan rijden. Waarschijnlijk weet je dat al. Met de auto worden bijna de helft van alle verplaatsingen van personen in Nederland dagelijks uitgevoerd. Dan kun je wel zeggen dat de auto behoorlijk veel wordt gebruikt. Maar hoeveel auto's zijn er eigenlijk in Nederland? Het aantal auto's bedraagt zo'n _____.
Kies uit: a. 350duizend b. 2miljoen c. 9miljoen
2. Dat een hond kan blaffen, weten we wel. Maar waarom willen mensen eigenlijk een hond? Nou, daar zijn diverse redenen voor aan te geven. Veel mensen zien een hond als een (extra) maatje (= vriend) omdat ze tegen die hond kunnen praten en omdat honden trouw zijn. Mensen worden vrolijk van honden. Honden schrikken eventuele inbrekers af. Kinderen, die thuis met een hond opgroeien, ontwikkelen minder allergieën. Omdat een hond dagelijks enkele keren moet worden uitgelaten, krijgen hun baasjes wat extra lichaamsbeweging en dat is goed voor hun gezondheid. Daarom zijn er in Nederland zo'n _____ honden.
Kies uit: a. 36duizend b. 2miljoen c. 12miljoen
3. Noord-Brabant is een provincie in het zuiden van Nederland. Het is de een na grootste provincie van Nederland met als hoofdstad Den Bosch. Wat het aantal inwoners betreft, staat Noord-Brabant op de derde plaats van alle provincies in Nederland. Dat aantal inwoners bedraagt _____.
Kies uit: a. 1miljoen b. 2,6miljoen c. 8miljoen
4. Het is toch logisch. In een woning woon je. Je eet er, je slaapt er, je kijkt er tv, je kookt er, je wast er en je doet er nog veel meer dingen. En dan heb je in Nederland verschillende soorten woningen zoals een eengezinswoning, een appartement (flat), een benedenwoning, een bovenwoning, een vrijstaande woning, een twee-onder-één-kap-woning, een bungalow, een villa en een herenhuis. Samen met nog meer soorten woningen vormen zij alle woningen in Nederland. Dat zijn er _____.
Kies uit: a. 8miljoen b. 14miljoen c. 16miljoen
5. Een winkel is een gebouw waar je artikelen kunt kopen. Artikelen zoals schoenen, brillen, broeken, kaas, brood, ballen, pizza's en

nog veel en veel meer artikelen. Dat doe je dan bijvoorbeeld in een sportzaak, in een kaashandel, in een fietsenwinkel, in een kledingwinkel, in een meubelzaak en nog in veel meer andere winkels. Dat zijn in Nederland zo'n _____ winkels samen.

Kies uit: a. 3000 b. 180000 c. 6000000

6. We gebruiken het allemaal wel eens. De een wat vaker dan de ander. Dat is het toetsenbord van een computer. We tikken erop om de juiste informatie te typen of op te zoeken. Een toetsenbord van een computer (geen laptop) heeft iets meer dan _____ toetsen.

Kies uit: a. 50 b. 100 c. 150

7. Een taal is een middel om te communiceren. Een taal heeft o.a. woorden en grammatica. Met taal kun je iets duidelijk maken aan een ander. Dat kun je doen met gesproken woorden of met geschreven woorden. Al heel vroeg in hun leven leren mensen taal. Sommige mensen worden tweetalig opgevoed. Dat betekent dat ze vanaf het baby-zijn twee verschillende talen leren. Ook de regering vindt het belangrijk om andere talen te leren. Daarom moet je in minimaal één andere taal dan het Nederlands ook examen doen op het VMBO, Havo of VWO. Meestal is dat Engels. In Zwitserland worden al vier talen gesproken: Duits, Frans, Italiaans en Retro-Romaans. In Brazilië worden zelfs 228 talen gesproken. Op de hele wereld worden ongeveer _____ talen gesproken.

Kies uit: a. 100 b. 350 c. 6900

8. Europa is een werelddeel en heeft zo'n 750 miljoen inwoners. Europa is een (relatief = naar verhouding) klein werelddeel. Veel landen in Europa werken samen in de Europese Unie en in behoorlijk veel landen in Europa kun je met de euro betalen. Je hebt in Europa kleine en grotere landen. Kleine landen zijn o.a. Luxemburg, Lichtenstein, Cyprus en Andorra. Grotere landen zijn o.a. Frankrijk, Duitsland, Spanje en Zweden. Wereldwijd zijn er zo'n 200 landen. In Europa zijn er _____ landen.

Kies uit: a. 24 b. 51 c. 97

9. "Google" kennen we wel. De zoekmachine op het internet. Het woord google betekent een getal: een 1 met honderd nullen. Maar google is dus ook een zoekmachine. Een zoekmachine is een computerprogramma waarmee je informatie kunt zoeken. Informatie over heel, heel veel onderwerpen en personen. En dat wereldwijd: dus over de hele wereld. In bijna alle landen maken de mensen gebruik van de google-zoekmachine. Heel gemakkelijk en heel snel informatie verzamelen. Daar staat de google-zoekmachine om bekend. Wereldwijd wordt er dan ook maandelijks _____ keer gebruik gemaakt van die google-zoekmachine.

Kies uit: a. 6 miljoen b. 60 miljoen c. 60 miljard

10. In Nederland wonen bijna 18 miljoen mensen. En elke dag komen er meer mensen bij. Natuurlijk sterven (= doodgaan) er ook mensen in Nederland. Het aantal geboortes zorgt er ook voor dat het aantal mensen in Nederland blijft stijgen (= meer worden). In 2021 werden er in Nederland zo'n _____ baby's geboren. Kies uit; a. 25000 b. 180000 c. 2 miljoen

B. Hieronder staan zinnen. Lees die zinnen goed! Vul het juiste antwoord in die zinnen in! Kies uit de antwoorden die onder die zinnen staan!

Let op! Het gaat steeds om gemiddelde aantallen.

1. Alle mensen die kunnen lopen, doen het. Stappen. Stappen is het plaatsen van de ene voet voor de andere. Een ander woord voor stappen is lopen. Als je dus loopt, zet je stappen. Elke dag weer. Van 's morgens, als je bent opgestaan, tot 's avonds, als je weer naar bed gaat. Soms maken we maar een paar stappen om ergens te komen en soms maken we veel stappen om ergens te komen. Thuis van de woonkamer naar de keuken zijn maar weinig stappen. En voor een lange wandeling maak je veel stappen. In Nederland maak je per persoon zo'n _____ stappen per dag.
Kies uit: a. 250 b. 4000 c. 16000
2. We moeten allemaal. We doen het ook allemaal. Toiletbezoek oftewel gewoon naar de wc gaan. Om te plassen of te poepen. De ene mens wat vaker dan de andere. Ook is er verschil in het aantal keren dat het toilet wordt bezocht door vrouwen (meisjes) en mannen (jongens). Mannen gaan zo'n _____ keer per dag naar de wc en vrouwen gaan zo'n _____ keer per dag naar de wc.
a. Kies voor mannen uit: a. 5 keer b. 10 keer c. 15 keer
b. Kies voor vrouwen uit: a. 8 keer b. 12 keer c. 18 keer
3. Douchen. Wie doet het niet? Alle mensen die ik ken, doen het. We douchen om alle zweet, vuil, stank en dode huidcellen van ons lichaam te poetsen om er weer helemaal schoon van te worden. Maar vaak douchen kan ook nadelig zijn voor je lichaam. Je haar wordt sneller vet, je huid wordt sneller droger, je beschadigt (= je maakt een beetje kapot) je natuurlijke beschermlaagje van je huid dat je beschermt tegen de zon, bacteriën en virussen krijgen meer kans en je kan er sneller jeuk van krijgen op je huid. Maar we blijven douchen. De een meer

dan de ander. In Nederland douchen we dan ook per persoon zo'n ____ keer per week.

Kies uit: a. 2 b. 5 c. 10

4. Een boek bestaat uit meerdere bladzijdes die zijn samengebonden tot een geheel. Om die bladzijdes zit een kaft waarop de titel van het boek is geschreven en ook vaak de schrijver of schrijvers van het boek. Er zijn behoorlijk veel verschillende boeken zoals kinderboeken, romans, kookboeken en prentenboeken (= boeken met alleen plaatjes). Je hebt dikke boeken met veel bladzijdes en dunne boeken met weinig bladzijdes. De meeste boeken kunnen gelezen worden. In Nederland leest de ene persoon veel boeken en de andere persoon geen of heel weinig boeken. Per jaar worden er _____ boeken per persoon gelezen.

Kies uit: a. 9 b. 62 c. 87

5. Een taal bestaat o.a. uit woorden. Een woord bestaat uit één of meer letters die samen een betekenis vormen. Een woord kan gesproken en geschreven worden. Een woord bestaat dus uit letters of uit klanken. Elke taal heeft heel wat woorden, maar lang niet alle woorden worden vaak gebruikt. En er zijn woorden die je niet eens kent. Woorden waar je nog nooit van gehoord hebt. Een volwassen Nederlander kent zo'n _____ verschillende Nederlandse woorden.

Kies uit: a. 2000 b. 42000 c. 420000

6. Een regendag is een dag waarop neerslag valt (minimaal 0,3 mm). Neerslag kan regen, sneeuw of hagel zijn. Neerslag is vooral belangrijk voor de natuur en voor ons drinkwater. Daarom is het goed dat er regelmatig neerslag valt in Nederland. Per jaar zijn er dan ook _____ regendagen in Nederland.

Kies uit: a. 24 b. 75 c. 135

7. Een boterham is een snee brood met eventueel boter (of margarine) en broodbeleg. Het broodbeleg kan zoet zijn met bijvoorbeeld hagelslag of jam of hartig met bijvoorbeeld ham, worst of kaas. Boterhammen worden vaak bij het ontbijt en de lunch gegeten, Er zijn ook mensen die geen boterhammen eten, maar eten dan bijvoorbeeld muesli. In Nederland worden per persoon zo'n _____ boterhammen per dag gegeten.

Kies uit: a. 4 b. 8 c. 12

8. Middelbare scholieren zijn de leerlingen van o.a. het vmbo, havo en vwo. Veel van die leerlingen gaan op schooldagen op de fiets naar school. In weer en wind. Dat betekent dat het niet uitmaakt wat voor weer het is. Die leerlingen pakken 's morgens gewoon de fiets. Of het dan regent of dan de zon schijnt. Van

huis naar school fietsen die middelbare scholieren dan zo'n _____ kilometer.

Kies uit: a. 2 b. 6 c. 14

9. Wat is die mobiele telefoon toch belangrijk voor scholieren. Ze gebruiken die mobiele telefoon thuis, op school, op de sportvereniging, op de fiets, in de bus, in bed. Eigenlijk overal. Om filmpjes op youtube te bekijken, te appen, het lesrooster van school te bekijken en nog veel meer andere dingen. Een scholier in Nederland is dan zo'n _____ uur per dag met zijn mobiele telefoon bezig.

Kies: a. 1 b. 3 c. 6

10. Als je werkt in een bedrijf dan verwacht je baas dat je op werkdagen ook bij dat bedrijf aanwezig bent. Dat hoort ook zo. Maar het kan voorkomen dat je niet op je werk verschijnt, omdat je ziek bent. Griep, kanker, hernia en migraine (= ernstige hoofdpijn) zijn maar een paar ziektes die ervoor kunnen zorgen dat je dan niet kunt werken. Per jaar zijn alle werknemers in Nederland zo'n _____ dagen op werkdagen ziek. Vind je dat veel? Het valt eigenlijk wel mee. Zo veel is dat nou ook weer niet.

Kies uit: a. 6 b. 42 c. 78